

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 4 ΙΟΥΝΙΟΥ 2026
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
www.economics.edu.gr

ΘΕΜΑ Α

- A1. α. Σωστό β. Λάθος γ. Λάθος δ. Σωστό ε. Σωστό
A2. 1. α 2. γ

ΘΕΜΑ Β

B1. α. (σελίδα 22 σχολικού βιβλίου)

Σε πολύ παλαιότερες εποχές κάθε νοικοκυριό ήταν αναγκασμένο να παράγει σχεδόν όλα τα προϊόντα που του ήταν απαραίτητα. Οι ανταλλαγές προϊόντων μεταξύ νοικοκυριών ήταν πολύ περιορισμένες. Στη σύγχρονη εποχή κάθε άτομο συνήθως απασχολείται στην παραγωγή ενός μόνο προϊόντος (ή ακόμη και ενός μέρους κάποιου προϊόντος), ενώ ταυτόχρονα καταναλώνει πολλά προϊόντα, στην παραγωγή των οποίων δε συμμετέχει. Το φαινόμενο αυτό ονομάζουμε καταμερισμό έργων ή της εργασίας. Παράλληλα όμως με τον καταμερισμό των έργων αναπτύσσονται και οι ανταλλαγές προϊόντων μεταξύ των ατόμων, γιατί διαφορετικά δε θα μπορούσαν να ικανοποιηθούν οι διάφορες ανάγκες τους. Όπως θα δούμε πιο κάτω, οι ανταλλαγές γίνονται με τη μεσολάβηση του χρήματος.

Ο καταμερισμός των έργων έχει τεράστια σημασία για τη σημερινή οργάνωση της παραγωγής. Χωρίς καταμερισμό, ο τεράστιος πλούτος των σημερινών οικονομιών δε θα ήταν δυνατό να δημιουργηθεί.

β. (σελίδα 22 σχολικού βιβλίου)

Τα πλεονεκτήματα είναι τα εξής:

- (i) Κάθε άτομο μπορεί να απασχοληθεί εκεί όπου μπορεί να αποδώσει περισσότερο αντί να κάνει ταυτόχρονα και δουλειές στις οποίες δεν είναι αποδοτικό.
(ii) Όταν ένα άτομο ασχολείται με μία μόνο εργασία, αναπτύσσει σιγά σιγά μεγάλη δεξιοτεχνία και ικανότητα στην εργασία αυτή και αυξάνει την απόδοσή του.
(iii) Η μεγάλη εξειδίκευση οδηγεί και σε διάφορες βελτιώσεις του τρόπου με τον οποίο γίνεται η παραγωγή, δηλαδή σε διάφορες εφευρέσεις, και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγής.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Έτος 2024

$$\begin{aligned} \text{▶ Συνολικές Δαπάνες} &= 500.000 + 600.000 + 400.000 + 550.000 + \text{Υπόλοιπες Δαπάνες} \\ &= 2.050.000 \text{ €} + \text{Υπόλοιπες Δαπάνες} \end{aligned}$$

$$\text{▶ Συνολικά Έσοδα} = 700.000 + 800.000 + 500.000 + 600.000 = 2.600.000 \text{ €}$$

▶ Δεδομένου ότι ο κρατικός προϋπολογισμός ήταν πλεονασματικός κατά 200.000 €, έχουμε:

$$\text{Συνολικά Έσοδα} - \text{Συνολικές Δαπάνες} = 200.000 \Leftrightarrow$$

$$2.600.000 - (2.050.000 + \text{Υπόλοιπες Δαπάνες}) = 200.000 \Leftrightarrow$$

$$\text{Υπόλοιπες Δαπάνες} = 350.000 \text{ €}$$

Γ2. Έτος 2025

$$\text{▶ Δαπάνες για την παιδεία} = 500.000 + \frac{10}{100} \cdot 500.000 = 550.000 \text{ €}$$

$$\text{▶ Δαπάνες για επενδύσεις} = 2 \cdot 550.000 = 1.100.000 \text{ €}$$

$$\text{▶ Συνολικές Δαπάνες} = 550.000 + 600.000 + 400.000 + 1.100.000 + 350.000 = 3.000.000 \text{ €}$$

$$\text{▶ Συνολικά Έσοδα} = 700.000 + 800.000 + 500.000 + 600.000 = 2.600.000 \text{ €}$$

▶ Οι Συνολικές Δαπάνες είναι μεγαλύτερες από τα Συνολικά Έσοδα, άρα υπάρχει **έλλειμμα 400.000 €**:

$$2.600.000 - 3.000.000 = - 400.000 \text{ €}$$

Γ3. (σελίδα 182 σχολικού βιβλίου)

Τα δάνεια εσωτερικού που συνάπτει το Δημόσιο προέρχονται από τρεις πηγές. Μια πηγή είναι η Κεντρική Τράπεζα, δηλαδή το ίδρυμα που έχει το προνόμιο της έκδοσης χρήματος. Στην περίπτωση αυτή η Κεντρική Τράπεζα χρηματοδοτεί το Δημόσιο αυξάνοντας την ποσότητα του χρήματος (ουσιαστικά εκδίδοντας νέο χρήμα). Μια δεύτερη πηγή είναι οι αποταμιεύσεις του κοινού. Το Δημόσιο μπορεί να δανειστεί από το κοινό εκδίδοντας ομολογιακό δάνειο. Με αυτόν τον τρόπο η αγοραστική δύναμη μεταφέρεται από τα άτομα στο Δημόσιο. Μια τρίτη πηγή είναι το εμπορικό τραπεζικό σύστημα, από το οποίο το Δημόσιο μπορεί να δανειστεί με διάφορους τρόπους.

www.economics.edu.gr

Η πύλη στη Δευτεροβάθμια
Οικονομική Εκπαίδευση

ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

	Έτη	
	2020	2021
Τιμή (χρηματικές μονάδες)	40	32
Ποσότητα (τεμάχια)	10.000	11.000
Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές	400.000	352.000
Δείκτης τιμών (%)	100	80
Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές	400.000	440.000
Κατά κεφαλήν Πραγματικό Α.Ε.Π.	2.000	2.000
Πληθυσμός (αριθμός ατόμων)	200	220
Εργατικό Δυναμικό (αριθμός ατόμων)	150	160
Απασχολούμενοι (αριθμός ατόμων)	120	120
Άνεργοι (αριθμός ατόμων)	30	40
Ποσοστό ανεργίας (%)	20	25

2020

- Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές = Τιμή • Ποσότητα = $40 \cdot 10.000 = 400.000$ χρηματικές μονάδες
- Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές = $\frac{\text{Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές}}{\Delta.T.} \cdot 100 = \frac{400.000}{100} \cdot 100 = 400.000$ χρηματικές μονάδες
- Κατά κεφαλήν Πραγματικό Α.Ε.Π. = $\frac{\text{Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές}}{\text{Πληθυσμός}} = \frac{400.000}{200} = 2.000$ χρηματικές μονάδες / άτομο
- Εργατικό Δυναμικό = Απασχολούμενοι + Άνεργοι = $120 + 30 = 150$ άτομα
- Ποσοστό ανεργίας = $\frac{\text{Άνεργοι}}{\text{Εργατικό Δυναμικό}} \cdot 100 = \frac{30}{150} \cdot 100 = 20\%$

2021

- Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές = Τιμή • Ποσότητα \Leftrightarrow Τιμή = $\frac{352.000}{11.000} = 32$ χρηματικές μονάδες
- Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές = $\frac{\text{Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές}}{\Delta.T.} \cdot 100 \Leftrightarrow \Delta.T. = \frac{352.000}{440.000} \cdot 100 \Leftrightarrow \Delta.T. = 80$
- Κατά κεφ. Πραγματικό Α.Ε.Π. = $\frac{\text{Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές}}{\text{Πληθυσμός}} \Leftrightarrow \text{Πληθυσμός} = \frac{440.000}{2.000} \Leftrightarrow \text{Πληθυσμός} = 220$ άτομα

Οικονομική Εκπαίδευση

➤ Ποσοστό ανεργίας = $\frac{\text{Άνεργοι}}{\text{Εργατικό Δυναμικό}} \cdot 100 \Leftrightarrow \text{Εργατικό Δυναμικό} = \frac{40}{25} \cdot 100 = 160$ άτομα

➤ Εργατικό Δυναμικό = Απασχολούμενοι + Άνεργοι \Leftrightarrow Απασχολούμενοι = $160 - 40 = 120$ άτομα

Δ2. Α.Ε.Π.₂₀₂₀ σε σταθερές τιμές₂₀₂₁ = Τιμή₂₀₂₁ • Ποσότητα₂₀₂₀ = $32 \cdot 10.000 = 320.000$ χρηματικές μονάδες

www.economics.edu.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΜΑΡΙΝΟΣ οικονομολόγος – εκπαιδευτικός – www.economics.edu.gr

www.economics.edu.gr

Η πύλη στη Δευτεροβάθμια
Οικονομική Εκπαίδευση